

men og se at gøre noget ud af det. Men disse to Herrer kan af højst forskellige Grunde slet ikke bruges i denne Forbindelse, Grunde, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, da Herrerne ikke er til Stede her — medmindre jeg provocerer dertil. Men det nytter ikke at vise tilbage paa dem.

Indenrigsministeren (Kragh): Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen bemærkede, at Talerrækkefølgen er blevet en anden ved denne Lejlighed end den, der er den sædvanlige ved Behandlingen af privat indbragte Lovforslag. Det har det ærede Medlem Ret i, og jeg beklager, at jeg, som dog kom til Stede nogle faa Minutter over Kl. 1, ikke paa et tidligere Tidspunkt var vidende om — det er jo højst muligt, at der overhovedet ikke kunde skaffes Viden derom tidligere —, at der vilde ske en Forandring i Dagsordenen som den, der er sket, og ene og alene dette er Grunden til, at jeg ikke er kommet ind i Rækkefølgen af Talerne paa den Plads, som er den sædvanlige.

Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen sagde gentagende, at han ikke vilde fremsætte Udtalelser med agitatorisk Formaal. Dette synes virkelig at tyde paa, at det ærede Medlem tænker sig Muligheden af, at man skulde kunde færdigbehandle dette Lovforslag saaledes, at man under den ene eller den anden Form naaede til en Lovgivning paa dette Omraade, inden denne Rigsdagssamling formentlig slutter. Jeg kan ikke ret vel tro, at det ærede Medlem skulde mene dette, men mener han det, ja, saa undskylder det ham jo. Mener han det derimod ikke, synes jeg, han ikke skulde have holdt sig tilbage fra at fremsætte Udtalelser af agitatorisk Karakter, fordi det efter min Mening vilde falde udmærket sammen med det Formaal, som Fremsættelsen af dette Forslag paa dette Tidspunkt af Samlingen maa have. Thi det kan ikke antages, at det fra Forslagsstillernes Side har andet Maal end at faa en Drøftelse af denne Sag med agitatorisk Hensigt i dette høje Ting og eventuelt ogsaa udenfor dette Ting.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne henholdt sig nu ved denne Forhandlings Begyndelse til de Udtalelser, han ved tidligere Lejligheder har fremsat om det foreliggende Lovforslag, og det kunde i og for sig ogsaa jeg for mit Vedkommende gøre; ogsaa jeg kunde henvise til den Stilling til netop dette Lovforslag, jeg tidligere under dets Behandling paa Rigsdagen har indtaget. Lovforslaget er jo blevet til i en

Tid, som var præget af en betydelig Frygt for Misbrug af Sammenslutninger indenfor Erhvervslivet, Sammenslutninger, som man saa foregaa, og som man antog havde det Formaal at udelukke Konkurrence og monopolisere, en Antagelse, som yderligere støttedes ved den uhyre Efterspørgsel efter Varer, der var til Stede gennem Krigstiden, og de høje Priser, som denne Efterspørgsel muliggjorde, og som af mange opfattedes som en Udnyttelse fra Erhvervslivets Side af tilstedeværende Forhold, som man maatte betegne som samfundsskadelig og konkurrencehemmende. Jeg skal nu ikke ved denne Lejlighed udtale mig om, hvor stor Anledning der i Virkeligheden har været til at nære denne Frygt. Jeg tror ikke, der har været saa stor Grund dertil, som man formodede, og denne min Antagelse har jeg faaet underbygget gennem de Undersøgelser, der af Landstingets Udvalg i Samlingerne 1919—20 og 1920—21 blev foretaget for at skaffe Oplysning om, i hvilket Omfang det danske Erhvervsliv maatte siges at være fortrøstet. Af denne Undersøgelse og af de Oplysninger, den gav, fremgik det ikke, at der i Virkeligheden paa det Tidspunkt var nogen alvorlig Fære paa Færde, og som Forholdene ligger nu, er der neppe Tale om, at det indenfor de fleste Grene af Produktionen just er Konkurrence, man savner, ligesom det heller neppe kan siges i fremtrædende Grad at være Tilfældet indenfor mange Grene af Omsætningen. Jeg tvivler derfor paa, at en Lovgivning af den Karakter som den her foreliggende kan siges for Øjeblikket at være absolut fornøden. Saa vanskeligt som mange Grene af vort Erhvervsliv er stillet, vil det maaske kunne vække Betænkelighed, om man gennem Lovgivningsforanstaltninger paa nærværende Tidspunkt vilde gribe ind i den frie Dispositionsret og derigennem maaske ogsaa komme til at virke hemmende overfor saadanne Sammenslutninger, som meget vel kan findes, der har et fuldkommen legitimt, for ikke at sige fuldkommen uskadeligt, Formaal, ja, i mange Henseender ogsaa et for Erhvervslivet betydningsfuldt Formaal. For man maa ikke glemme, at Sammenslutninger indenfor Erhvervenes Udøvere særdeles vel kan være af det gode. Saadanne Sammenslutninger bør man ikke hindre, og man bør ikke søge gennemført en Lovgivning, der aabner Mulighed for maaske, naar andre Tider kommer end dem, vi i dette Øjeblik lever i, at kunne gribe ind i Erhvervslivet paa en Maade, som maa vække Betænkelighed blandt Erhvervslivets Ud-